

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Bredsgård Sø
Natura 2000-område nr. 38
Habitatområde H38

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen.
Redaktion: Miljøstyrelsen Midtjylland.

Forsidefoto:
Bredsgård Sø set fra syd.
Fotograf: Miljøstyrelsen Midtjylland.

ISBN: 978-87-7564-743-9

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	4
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	5
1.2.1 Anden lovgivning	5
1.2.2 Andre relevante planer	6
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	8
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	8
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	10
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	10
1.4.2 Befolkningen	11
1.4.3 Menneskets sundhed	11
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	11
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	12
1.4.6 Landskab.....	12
1.4.7 Arter	12
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	12
1.5 Eksisterende miljøproblemer	12
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	13
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	14
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	14
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	18
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	19
1.10 Overvågning	20

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-området er ikke placeret nær den danske grænse og udpegningsgrundlaget indeholder ikke arter, som bevæger sig på tværs af landegrænser. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som vurderes at kunne påvirke lokalt. Det drejer sig bl.a. om en plejeindsats, som medvirker til at sikre især den eksisterende, lysåbne natur samt ophør af drift i forbindelse med en mulig udlægning af urørt skov samt potentiel omlægning af lavbundsarealer. Området er ikke biologisk eller geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Det vurderes derfor, at planen ikke har grænseoverskridende påvirkning.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Natura 2000-planen for området beskriver overordnet set et program for indsatser, som skal medvirke til at sikre eksisterende beskyttede naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget.

En realisering af indsatsprogrammet sikrer synergi til evt. indsatser for øvrige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget og forventes ligeledes at have gavnlig effekt på andre arter, som anvender området.

Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen har fokus på at sikre synergieffekter, skabe større sammenhæng i naturen og sikre en mere naturlig dynamik i områderne fx ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi, udvidelse af arealer med urørt skov og skabe større driftsenheder. Dette kan ske gennem eksisterende og kommende tilskudsordninger vedr. plejeindsatser og lavbundsarealer.

Indsatsen beskrevet i planen medvirker ligeledes til at bekæmpe invasive arter, ligesom den bidrager til at skabe flere muligheder for naturoplevelser for lokalbefolkningen i området. Mere sammenhæng i naturen kan bl.a. realiseres vha. tilskudsordninger til sikring af pleje samt

omlægning af lavbundarealer til naturarealer. Udtagning af lavbundsarealer vil desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en positiv klimaeffekt.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget skal bidrage til at opnå gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Målet er, at de lysåbne moser, herunder den artsrige vældprægede hængesæk, sammen med skove og vandløb udgør et stort, sammenhængende naturområde med betydelige bestande af blank seglmos og andre tilknyttede arter.

De overordnede mål for området er desuden:

- Arter og naturtyper med stærkt ugunstig bevaringsstatus og/eller biogeografisk store forekomster i området sikres, det gælder hængesæk (7140), kildevæld (7220) og rigkær (7230) med de tilknyttede arter gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl, ådalsskrænternes arealer med surt overdrev (6230) og enekrat (5130) samt alle skovnaturtyper.
- Arealet af ovennævnte naturtyper og levesteder sikres, og hvor det er muligt øges, således der så vidt muligt skabes sammenhæng mellem forekomsterne.
- Genskabelse/udvidelse af arealer med hængesæk (7140), lysåbne kildevæld (7220) og rigkær (7230), som kan være potentielle levesteder for blank seglmos, gul stenbræk, kildevældsvindelsnegl o.a. rødlistede eller sjældne arter, prioriteres højere end skovbevokset tørvemose (91D0), som er opstået ved tilgroning af tidligere ubevoksede mosetyper.
- Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtypen eller arternes levesteder hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.
- Den økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På

lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførelse, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

N38 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af

planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegningsgrundlaget af nationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om nationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af nationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af nationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelsehensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om nationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødsning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødsning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødsning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3 strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Rigkær (7230) er på knap 1/3 af arealet i god naturtilstand, og godt 20 % er i god strukturtilstand pga. igangværende drift, der hindrer tilgroning med høje urter og vedplanter. På grund af ophørt drift er naturtilstanden på hovedparten af arealet kun moderat, hvilket baserer sig på et moderat-ringe strukturindeks. De fleste rigkær har et godt-højt artsindeks, da der fortsat er mange partier med værdifuld rigkærsvegetation, og dette viser, at der er et stort potentiale for at forbedre naturtilstanden.

Kildevæld (7220) er på godt 1/3 af arealet i god naturtilstand primært som følge af et godt-højt artsindeks. På knap 2/3 af arealet er naturtilstanden ringe-moderat. For omkring halvdelen af arealet med kildevæld er strukturtilstanden moderat, men da artsindekset her er godt-højt, er der et stort potentiale for at forbedre tilstanden, det gælder især for de lysåbne, græsningsbetingede kildevæld.

Hængesæk (7140) er overvejende i god naturtilstand, hvilket primært skyldes, at alle forekomster indeholder partier med værdifuld vegetation (relativt højt artsindeks), hvilket indikerer at potentialet er stort.

Surt overdrev (6230) er overvejende i god naturtilstand og med drift i form af græsning. Godt 1/3 af arealet har partier med veludviklet overdrevsvegetation, hvilket viser at potentialet for en højere naturtilstand er til stede. Enekrat (5130), som er kortlagt i mosaik med surt overdrev, er i moderat tilstand.

I området er der kortlagt skovbevokset tørvemose (91D0), stilkeke-krat (9190), bøg på mor (9110) og elle- og askeskov (91E0).

Den primære skovnaturtype i området er skovbevokset tørvemose.

I området her er der registreret ca. 3 ha skovbevokset tørvemose, som er relativt ung tilgroningsskov. Der er registreret under 1 stort træ/ha, og stående og liggende dødt ved er ikke eller kun meget sparsomt til stede, dvs. under 1 stk/ha. Der er registreret ikke-fungerende grøfter i den skovbevoksede tørvemose.

Jf. seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

For øvrige skovnaturtyper i området gælder, at der på over halvdelen af arealet er registreret 1-5 store træer/ha, og på 38 % er der >5 store træer/ha. På halvdelen af arealet er der >1stk/ha af liggende dødt ved, mens dette ift. stående dødt ved kun gælder for godt 20 % af arealet.

I Natura 2000-området er der kortlagt 4 småsøer med habitatnaturtypen næringsrig sø (3150) og én med habitatnaturtypen kransnålalgesø (3140). De er tilstandsvurderet med hhv. 3 i god tilstand, mens 2 er i moderat tilstand.

I dette område er habitatnaturtypen vandløb med vandplanter registreret på 2 km i Fiskbæk Å.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området findes blank seglmos, gul stenbræk, kildevældsvindelsnegl, bæklampret og odder.

Bredsgård Sø rummer tre bestande af blank seglmos. Voksestederne for de to bestande i den sydvestlige del er hver omkring ½ ha store, og de vurderes ikke at have ændret sig væsentligt i løbet af de seneste 6 år. Den østlige bestand er mindre og findes inden for et område på omkring 500 m². Bestandene vurderes overordnet set at være stabile, men er truet af tilgroning. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2019 er bestandsudviklingen for blank seglmos samlet set ukendt.

Gul stenbræk findes i et rigkær i den vestlige del af området. Bestanden har de seneste 6 år svinget mellem 28 og 236 blomstrende skud. Bestanden vurderes overordnet set at være stabil, men truet af tilgroning. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2019 viser overvågningsdata et signifikant fald i den samlede bestand af gul stenbræk i Danmark i perioden 2004-2019.

Kildevældsvindelsnegl er fundet på én lokalitet i 2006, og der mangler data fra seneste overvågningsperiode. Det er ikke muligt at vurdere en bestandsudvikling i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 indikerer overvågningsdata en markant tilbagegang i den kontinentale del af Østjylland syd for Limfjorden, men tilbagegangen kan evt. tilskrives forskelligheder i eftersøgningsindsatsen eller andre faktorer, som fx. tilgroning eller udtørring.

Der er ikke foretaget overvågning af bæklampret i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering er bæklampret forholdsvis stabil i dens udbredelse.

Der er ved seneste overvågning fundet spor/ekskrementer fra odder ved Fiskbæk Å i den nordlige del af området, og ud fra områdets karakter med vandløb, småsøer og store uforstyrrede områder vurderes der at være en stabil forekomst af odder i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for 2012-17 har Odder har tydeligt øget sin udbredelse i den kontinentale biogeografiske region siden 2011-2012.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at den gode naturtilstand på en stor andel af naturarealerne med kildevæld, rigkær, hængesæk og overdrev ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på den resterende del af primært kildevæld, hængesæk og rigkær, da der er behov for en indsats mod tilgroning og sikring af hensigtsmæssig hydrologi. Der er ligeledes potentielt risiko for at naturtilstanden af området sønaturtyper ikke vil blive sikret eller forbedret. For skovnaturtyperne er der en potentiel risiko for at bevaringsstatus ikke sikres eller forbedres, hvis der ikke gennemføres en skovnaturtypebevarende drift eller pleje, evt. ved udlægning af urørt skov.

Uden en realisering af indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode er risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder sjældne, rødlistede og fredede arter samt bilag IV-arter. Der er risiko for, at bestandene af gul stenbræk, blank seglmos og kildevældsvindelsnegl ikke sikres og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau. For bestandene af bæklampret og odder er der en potentiel risiko for at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau, hvis ikke planen vedtages og indsatsprogrammet i planen kan realiseres.

Hvis ikke planens indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsjord realiseres, vil planen ikke i det forventelige omfang kunne bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø eller bidrage til udbygning og større robusthed af naturområder.

For områdets skovnaturtyper kan en manglende gennemførelse af indsatsprogrammet om urørt skov eller skovnaturtypebevarende drift og pleje, potentielt betyde at skovstrukturer som antallet af store træer og mængden af dødt ved ikke forbedres, der dermed ikke kommer biodiversiteten til gavn.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer, hvilket for befolkningen kan betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet. Der er endvidere risiko for at landskabet vil fremstå mindre varieret og at tilgroning af fortidsminder ikke i samme omfang vil modvirkes.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

En realisering af Natura 2000-planens indsatsprogram forventes, ud over sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, at bidrage generelt til at sikre de øvrige naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen. Hermed forventes Natura 2000-planerne også at bidrage til at opnå biodiversitetskonventionens mål om at bevare den biologiske mangfoldighed, ligesom planen forventes at bidrage til at sikre levesteder for arter, der er beskyttet i medfør af generelle fredningsbestemmelser. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter bidrager positivt i forhold til forvaltning af arterne.

Tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter samt kunstig afvanding forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencestærke arter. Desuden kan tilgroning medføre forringelse af levestederne for flere af områdets arter. Planens indsatser om pleje og sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke denne udvikling og vil desuden medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Planens indsats om pleje af hede bidrager til opretholdelse af naturtypen i området.

Planens indsats om udtagning af lavbundslande kan bidrage til at skabe større sammenhængende naturområder med større robusthed til gavn i området for arter som bæklampret og odder og naturtyper som kildevæld, rigkær og hængesæk.

Ændringer i hydrologien som følge af realisering af hydrologiprojekter, herunder genetablering af en hensigtsmæssig hydrologi i grøftede områder, vil modvirke negative effekter af kunstig afvanding med grøfter eller dræn, som har forandret naturen og ført til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation er erstattet af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Genopretning af hydrologi kan potentielt også forbedre levesteder for arter som blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl. En mere hensigtsmæssig hydrologi vil også medvirke til, at mange naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedret deres levesteder.

Planens indsats med skovnaturtypebevarende drift eller pleje samt evt. udlægning af urørt skov forventes at gavne skovnaturtyperne samt skovtilknyttede arter og fugle, der ikke er på udpegningsgrundlaget.

I og omkring Natura 2000-området findes bestande af sjældne, fredede og rødlistede arter af bl.a. karplanter, krybdyr og fugle, heriblandt gul stenbræk, leverurt, tvebo star, vibefedt, rust-vandaks, lyng-star, snog, isflugl, vibe, stor tornskade, topmejse, hvepsevåge m.fl. En realisering af planens indsatsprogram forventes at forbedre levevilkårene for disse arter sammen med indsatserne for habitatnaturtyper og -arter. Bl.a. vil det sikre at lysåbne naturtyper i høj grad holdes lysåbne til gavn for de lave, lyskrævende organismer, idet intensiv sommergræsning dog kan have en negativ effekt på bl.a. insekter, som er afhængige af blomstrende urter.

En realisering af planens indsats for habitatnaturen vil samtidig påvirke en stor del af den § 3-beskyttede natur i området.

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000 område N38 Bredsgård Sø er beliggende i Viborg Kommune, der har et indbyggertal på 96.700. Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvilket kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som fx vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.

1.4.3 Menneskets sundhed

Natura 2000-området udnyttes i begrænset omfang til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Natura 2000-planen vil kun potentielt, undtagelsesvist og på mindre arealer kunne ændre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag.

Det vurderes således, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, idet den nuværende rekreative udnyttelse kan fortsætte, ligesom sikringen af en beskyttede natur i øvrigt ikke vurderes at have en sundhedsmæssig negativ effekt. Med planen sikres mere åbne landskaber, som har stor landskabelig og oplevelsesmæssig værdi for både den lokale befolkning og øvrige gæster, der besøger området.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Planen vil, som følge af etablering af hensigtsmæssig hydrologi, sandsynligvis have betydning for overflade- og grundvand på mere lokal plan.

Mulig etablering af ny natur på lavbundsarealer kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formentlig vil mindskes. Flere naturarealer i forbindelse med udtagning af lavbundslande vil desuden medføre en reduceret udledning af CO₂ og dermed en mindre påvirkning på klimaet.

Planen vil kunne påvirke søer og vandløb positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planen kan potentielt påvirke adgangen til og kvaliteten af områder, som har betydning for lokalbefolkningen. Planen vil ligeledes kunne påvirke kulturarv i form af bl.a. pleje af fortidsminder.

Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er beskrevet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og "Menneskets sundhed".

1.4.6 Landskab

Habitatområdet omfatter en tunneldal, som tidligere indeholdt en 9 ha stor sø, der blev afvandet i 1955. Fiskbæk Å løber gennem området fra øst mod nord. Langs skræntfoden og i dalbunden fremvælder rigelige mængder af rent og konstant køligt grundvand, hvilket betinger forekomsten af arter, som har hovedudbredelse i koldere egne i Norden, såkaldte "paludellavæld". Særligt i den sydlige ende af området findes store områder med artsrig vældpræget hængesæk og rigkær. På de sandede ådalsskrænter findes tørre naturtyper, bl.a. surt overdrev, enebærkrat og stilkege-krat. Centralt i den tidligere sø er der hængesæk og skovbevokset tørvemose samt uvejsomme områder tilgroet med pilekrat og tagrør, mens den nordlige del er mere kulturpåvirket med udbredt dræning.

Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen med sikring af hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper og levesteder vil kunne bevare og øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges.

1.4.7 Arter

Natura 2000-planens påvirkning af arter er behandlet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Hele Natura 2000-området er omfattet af fredningen Bredsgårde Sø. Fredningen har til formål at bevare de geologiske og botaniske værdier, der er knyttet til området.

Natura 2000-planen indeholder indsatser som sikring af hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyperne, sikring af større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, udtag af lavbundsjord samt udlægning af urørt skov, som forventes at påvirke naturværdier og beskyttelsen af arter positivt.

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Kvælstofdeposition og næringsberigelse:

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak, kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig følsomhed over for kvælstofdeposition. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter forsvinder og erstattes af højt voksende arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold. Ammoniak har desuden en

direkte giftvirkning på organismer som laver, mosser og planter. Næringstilførsel på dyrkede arealer, der grænser lige op til naturarealer, kan påvirke naturindholdet i Natura 2000-områder.

Enkelte småsøer er påvirket af næringsstofbelastning. Potentielt kan det også gælde grundvandsbetingede terrestriske naturtyper som kildevæld og rigkær, der også udgør levesteder for gul stenbræk, blank seglmos og kildevældsvindelsnegl.

Tilgroning:

De lysåbne naturtypers gode tilstand skyldes ofte, at områderne græsses eller plejes, men størsteparten af arealet med kildevæld, rigkær og hængesæk, og en mindre del af forekomsterne af surt overdrev er uden græsning/pleje, og flere er derfor truet af tilgroning med vedplanter og høje urter/græsser. Forstyrret hydrologi kan også være en medvirkende årsag til accelereret tilgroning, bl.a. for hængesæk, kildevæld og rigkær. Det samme gælder næringsbelastning. Tilgroning med høje urter, græsser og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den lavtvoksende og artsrige naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrencesterke arter.

Levestedet for blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl præges i nogen grad af tilgroning med middelhøj græs/urtevegetation, hvilket er vurderet til at være en trussel.

Invasive arter:

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. Invasive arter er kun et mindre problem i området.

Afvanding:

En stor del af de lysåbne, våde naturtyper som rigkær, hængesæk og kildevæld har tegn på afvanding i form af gamle grøfter/dræn, og for en mindre del er der registreret tydelige effekter af afvanding. Afvanding i form af grøfter, dræn eller pumper forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-sterke arter, der er knyttet til mere tørre forhold. U hensigtsmæssig hydrologi kan være en potentiel trussel mod levesteder for blank seglmos, kildevældsvindelsnegl og gul stenbræk.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder en målsætning om fastholdelse og etablering af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje/græsning af de lysåbne terrestriske naturtyper med de tilknyttede arter, herunder med særlig fokus på gul stenbræk. Pleje/græsning af især lysåbne naturtyper medvirker til at hindre utilsigtet tilgroning med f.eks. høje græsser/urter og vedplanter.

For områdets arter vil planens indsatser medvirke til at sikre egnede levesteder, ligesom de vil bidrage til at skabe størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved bl.a. at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.

Afslutning af igangværende projekter og indsatser, der relaterer til gennemførelse af tidligere Natura 2000-planer, og vedligeholdelse af indsatser gennemført i første og anden planperiode, f.eks. ved at opretholde græsning og genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats, vil ligeledes bidrage til at stabilisere naturtilstanden.

Planen indeholder en indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsjord, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. bæklampret og odder. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Planen indeholder en indsats om skovnaturtypebevarende drift eller pleje og om at udlægge urørt skov.

Natura 2000-planen indeholder ingen konkrete indsatser, der kan forværre eller forbedre depositionen af kvælstofforbindelser i området. Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, som bidrager til at mindske ammoniakudledning fra punktkilder.

Indsatser mod næringsstoffbelastning af sø- og vandløbsnaturtyper samt grundvandsbetingede terrestriske naturtyper og levesteder varetages i Vandområdeplanerne.

Herudover fokuseres der på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark, om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på pattedyr.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr.119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021, bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen påvirkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		<p>Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen. I Natura 2000-område N38 Bredsgård Sø vil realisering af planens indsatser om bl.a. at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af naturtyper og levesteder, medvirke til at hindre tilgroning af lysåbne naturtyper. Mere konkret betyder det, at naturtilstanden opretholdes og/eller forbedres og at levesteder for arter som bl.a. blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl sikres og forbedres. Ligeledes vil planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, gavne de rødlistede og truede arter i området.</p> <p>Da indsatserne i planen også forventes at forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder og områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, vil planen bidrage til at forbedre og sikre levesteder for de arter, herunder Bilag IV-arter, som er tilknyttet disse områder.</p> <p>Særligt forventes planen at medvirke til at sikre eller forbedre tilstanden af kildevæld, rigkær, tidvis våd eng samt surt overdrev, som er fokusnaturtyper i LIFE IP Natureman-projektet, der gennemføres i området. Det samme gælder levestederne for blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl, som er fokusarter for LIFE-projektet.</p> <p>Fortsat pleje og genetablering af en mere hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke tilgroning af lysåbne naturtyper som f.eks. surt overdrev, enekrat, kildevæld, rigkær og hængesæk, og dermed sikre områdets naturtilstand og betingelser for karakteristiske, rødlistede og fredede arter tilknyttet lysåbne naturtyper. Yderligere vil det medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Sådanne tiltag vil desuden medvirke til at sikre levesteder for bilag IV-arter. Herudover forventes rødlistede, fredede og sjældne arter af bl.a. fugle, karplanter, mosser og svampe også at have fordel af forbedret naturtilstand af de naturtyper i området, som de er tilknyttet.</p> <p>Hydrologiprojekter kan stedvist medføre at naturarealer bliver så våde, at de ikke kan græsses. Evt. intensiv sommergræsning kan potentielt medføre risiko for knaphed på blomsterressourcer, hvilket både kan påvirke planternes frøsætning og spredningsevne, samt blomstersøgende insekters fødegrundlag.</p>

		<p>Natura 2000-planens indsatser om at sikre en hensigtsmæssig drift og pleje af lysåbne naturtyper, bidrager til at sikre levesteder for en række fuglearter, der fouragerer på lysåbne arealer.</p> <p>Realisering af planens indsatsprogram vil samtidig sikre en stor del af den § 3-beskyttede natur i området. Dette vurderes også at gælde for en del af områdets § 3-beskyttede enge og moser, der ikke er omfattet af Natura 2000-planen.</p> <p>Genskabelse af en mere hensigtsmæssig hydrologi og udtagning af lavbundslande kan bidrage til at sikre og bevare de våde naturtyper, ligesom det potentielt kan gavne flere arter på udpegningsgrundlaget, herunder Odder, som er tilknyttet våde naturtyper på lavbundsland.</p> <p>Realisering af planens indsats om en skovnaturtypebevarende drift eller evt. udlægning af urørt skov vil generelt bidrage til at bevare og forbedre flora, fauna og den biologiske mangfoldighed.</p>
Befolkningen	X	<p>Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. For visse arealer vil vedtagelse og realisering af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre at muligheden for færdsel på visse arealer ændrer sig.</p> <p>Planen vurderes at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for flere og større naturoplevelser.</p> <p>Visse indsatser i Natura 2000-planen, f.eks. potentielle hydrologiprojekter eller udtagning af lavbundslande vil potentielt kunne påvirke adgangsforholdene indenfor Natura 2000-området, da området stedvist forventes at blive vådere.</p> <p>Der er kun begrænset offentlig adgang til området, herunder til veje og stier samt udyrkede arealer jf. naturbeskyttelseslovens gældende regler om adgang til naturområder. Natura 2000-planen forventes ikke at indebære yderligere restriktioner for offentlighedens adgang.</p>
Menneskers sundhed	X	<p>Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed.</p> <p>Det vurderes, at vedtagelse og realisering af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet at en øget biodiversitet og mere robuste</p>

			<p>økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Planens øvrige indsatser vurderes ikke at have en sundhedsmæssig effekt, da der er tale om indsatser som vedrører sikring af naturtyper og levesteder for arter ved fx naturpleje.</p>
Jordbund		X	<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der heller ikke graves i området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".</p>
Vand		X	<p>Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandplanerne. Indsatserne i vandplanerne vil omvendt medvirke til at sikre en forbedret vandkvalitet i Natura 2000-områderne.</p> <p>Sikring af en mere hensigtsmæssig hydrologi samt udtagning af lavbundsjord kan påvirke søer og vandløb positivt, bl.a. ved at medvirke til at tilbageholde kvælstof, og dermed bidrage til realisering af vandområdeplanen for området.</p>
Luft		X	<p>Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.</p>
Klimatiske faktorer		X	<p>Omlægning af lavbundslande fra omdriftsarealer til naturarealer samt hydrologiprojekter, hvor tidligere drænedes jorde igen vandmættes, vil medvirke til at begrænse udledningen af CO₂.</p>
Materielle goder		X	<p>Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle goder negativt, idet at realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".</p>
Landskab		X	<p>Sikring og forbedring af naturgrundlaget, herunder naturplejetiltag, vil øge landskabsværdien ved at give mulighed for et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper.</p> <p>Ændret pleje eller etablering af pleje, udtagning af lavbundslande eller andre ændringer i hydrologien forventes at medføre en øget variation i landskabet, som kan ændre karakter, fx ved at områder i perioder kan komme til at stå under vand.</p>

Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.		X	<p>Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen berører ikke områder omkring kirker, mindesmærker eller andre menneskabe værdier, hvorfor planen vurderes ikke at påvirke kulturarv, herunder arkitektonisk og arkæologisk arv.</p> <p>Natura 2000-planens indsats for at bevare lysåben natur kan påvirke gravhøje i form af bl.a. pleje af fortidsminder.</p>
Arter	X		Se vurderinger i skemaet under "Vand" og "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Fredninger, Bekendtgørelse sfredninger og vildtreservater		X	<p>Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod fredningen i området, da fredningen bl.a. har til formål at sikre naturværdier, hvilket Natura 2000-planen forventes at bidrage til. I botanisk henseende tilsigter fredningen en særlig beskyttelse af dalbunden, så den bevares som et sammenhængende grønt område med den deri værende vældmose og vældmosevegetation.</p> <p>Der er ingen fredningsbekendtgørelser i området.</p>
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten for arealer med de lysåbne naturtyper og arternes levesteder. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i samspil med konkrete projekter.

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvor en indsats mod invasive planter og hjemmehørende vedplanter samt sikring af en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af arealerne og arternes levesteder skal bevare den åbne dynamik i området. Med gennemførelse af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af de lysåbne naturtyper og arternes levesteder.

Planen indeholder en indsats om at sikre sammenhæng i området natur, samt sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper. Ved såvel pleje af eksisterende natur som udlægning af landbrugsarealer til natur vil dette ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og mod økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for at prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretage en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikres den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejkrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

I forslag til Natura 2000-planen for N38 Bredsgård Sø planlægges der en indsats for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje også til gavn for tilknyttede arter. Ligeledes skal der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets arter og på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper.

Der skal desuden gennemføres en særlig indsats for at sikre eller forbedre tilstanden af levesteder for Gul stenbræk i overensstemmelse med artens krav til disse. Herudover søges udtaget kulstofholdige lavbundsland, der kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik, og der sikres en skovnaturtypebevarende drift og pleje eller udlægning til urørt skov.

Herudover vil en række specifikke indsatser hjælpe til indfrielse af Natura 2000-planens målsætninger. Dette omfatter bl.a. fokus på igangværende kommunale projekter og LIFE-projekter for kildevæld, rigkær, tidvis våd eng og surt overdrev samt levestederne for blank seglmos, gul stenbræk og kildevældsvindelsnegl m.fl.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

Genskabelse/udvidelse af arealer med hængesæk (7140), lysåbne kildevæld (7220) og rigkær (7230), som kan være levesteder for blank seglmos, gul stenbræk, kildevældsvindelsnegl o.a. rødlistede eller sjældne arter, prioriteres højere end skovbevokset tørvemose (91D0), som er opstået ved tilgroning af tidligere ubevoksede mosetyper. Ældre forekomster af skovbevokset tørvemose (91D0) bevares. Rydning af yngre skovbevokset tørvemose (91D0) kan kun ske under forudsætning af, at arealet af skovnaturtypen opretholdes på nationalt biogeografisk niveau.

Genopretning af kildevæld (7220) prioriteres over sønaturtyper (3140 eller 3150) opstået som følge af opstemning, da kildevæld er en EU-prioriteret naturtype.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Strategisk MiljøVurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Bredsgård Sø (nr.38). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk